

Socialdepartementet

Vår referens/dnr:

8/2018/CBK

s.fst@regeringskansliet.se,
s.registrator@regeringskansliet.se

Er referens/dnr:

S2017/07382/FST

2018-02-28

Remissvar

Jämställt föräldraskap och goda uppväxtvillkor för barn – en ny modell för föräldraförsäkringen (SOU 2017:1018)

Svenskt Näringsliv har beretts möjlighet att yttra sig Föräldraförsäkringsutredningens slutbetänkande Jämställt föräldraskap och goda uppväxtvillkor för barn – en ny modell för föräldraförsäkringen (SOU 2017:101). Det remitterade betänkandet ska besvaras senast den 2 maj 2018. Innan dess - senast den 28 februari - vill regeringen ha synpunkter avseende betänkandets förslag avseende 11 kap. 4 § socialförsäkringsbalken och 1 § föräldraledighetslagen. Dessutom vill regeringen ha synpunkter på lagförslag som bilagts remissen avseende 12 kap. 17 § socialförsäkringsbalken senast den 28 februari.

- Svenskt Näringsliv anser att fördelningen av föräldrapenningdagar bör tillämpas på samma sätt, oavsett om ersättning lämnas motsvarande sjukpenning-, lägsta- eller grundnivå. Svenskt Näringsliv *avstyrker* förslaget om att begränsa möjligheterna att överlåta föräldrapenningdagar på grundnivå och menar att alla dagar på såväl sjukpenning-, lägsta- som grundnivå ska kunna överlåtas till den andra föräldern.
- Svenskt Näringsliv *tillstyrker* förslaget i betänkandet om att vid tillämpning av bestämmelserna om föräldrapenningförmåner likställa sambo med förälder
- Svenskt Näringsliv *tillstyrker* förslaget i betänkandet om att likställa sambo med förälder avseende rätt till föräldraledighet.

Allmänna synpunkter

Föräldraförsäkringen har sedan dess införande 1974 varit föremål för omfattande reformer och ändringar, vilket medfört ett komplext och komplicerat regelverk som är svårt att överblicka och använda. Föräldraförsäkringsutredningen har därför bland annat haft i uppdrag att analysera behovet av förenklingar och utifrån försäkringens olika syften renodla regelverket så att det blir lätt att använda för föräldrarna samt ger goda förutsättningar för en effektiv och rättssäker administration med goda kontrollmöjligheter.

För att kunna uppnå ett renodlat och förenklat regelverk inom föräldraförsäkringen, bör rimligen alla de förslag som Föräldraförsäkringsutredningen lämnar ligga till grund för en

samlad remissshantering. Genom att delremittera delar av utredningens förslag i ett så kallat snabbspår, försvåras möjligheterna för remissinstanserna att göra en helhetsbedömning av Föräldraförsäkringsutredningens förslag. Detta riskerar medföra att regelverket bli än mer komplext, komplicerat och svårt att överblicka. Att ett ytterligare förslag, utarbetat på Socialdepartementet, dessutom biläggs remissen försvårar bedömningen ytterligare.

Förslaget om att reservera dagar på grundnivå

Föräldraförsäkringen syftar till att stödja båda föräldrarnas möjligheter att kombinera föräldraskap och förvärvsarbete samt att vara hemma med barnen när de är små. Redan vid införandet 1974 var föräldrapenningen delad mellan föräldrarna. Över tid har antalet dagar med föräldrapenning utökats och uppgår numera till 480 dagar. Vid gemensam vårdnad har föräldrarna rätt till 240 dagar var med föräldrapenning. Av dessa dagar är 90 dagar på sjukpenningnivå reserverade för var och en av föräldrarna, de s.k. pappamånaderna. Resterande dagar kan överlätas fritt till den andra föräldern. Detta innebär att dagar på grundnivå och lägstannivå fritt kan överlätas till den andra föräldern.

Svenskt Näringsliv menar att föräldraförsäkringens konstruktion med individuell fördelning av föräldrapenningdagarna mellan föräldrarna vid gemensam vårdnad om barnet uppfyller högt ställda jämställdhetsmål, samtidigt som föräldrarna ges förutsättningar att kunna kombinera arbetsliv med familjeliv. Försäkringen stödjer också företagets kompetensförsörjning och möjligheter att rekrytera arbetstagare. Föräldrarna är de som bäst kan bedöma sin individuella situation och de faktiska förutsättningarna för uttag av föräldrapenning. Svenskt Näringsliv anser därför att ersättningsdagarna på såväl sjukpenning-, lägsta- som grundnivå bör kunna överlätas från den ena till den andra föräldern.

Förutsättningarna för och behoven av att fördela föräldrapenningdagarna mellan föräldrarna ser olika ut. Föräldrar har olika levnads- och arbetsförhållanden, beroende på exempelvis arbetstidsförläggning och förankring på arbetsmarknaden. För individer som inte genom eget arbete kvalificerat sig för sjukpenninggrundande inkomst, kan det finnas särskilda behov att kunna överlåta föräldrapenningen till den andra föräldern. På sådant sätt kan förälderns möjligheter till förvärvsarbete eller företagande underlättas, samtidigt som han eller hon kan kvalificera sig för sjukpenninggrundande inkomst. Inte minst förälderns möjligheter till eget företagande bygger på hans eller hennes egna insatser i verksamheten, vilket i sig begränsar möjligheten att vara frånvarande. Förslaget om att begränsa möjligheten att överlåta föräldrapenningdagar på grundnivå till den andra föräldern, fråntar dessa försäkrade möjligheten att disponera ersättningen på ett sätt som speglar förälderns behov, förutsättningar och önskemål.

Sammanfattningsvis anser Svenskt Näringsliv att förutsättningar och villkor att nyttja föräldrapenningdagar skiljer sig mellan familjer och mellan föräldrar. Därför är det rimligt att en förälder, utifrån sina förutsättningar, har möjlighet att överlåta föräldrapenningdagar på såväl sjukpenning-, lägsta- som grundnivå till den andre föräldern.

Förslaget om att likställa sambo med förälder

Dagens regelverk om föräldrapenningförmåner likställer förälders make med förälder, däremot likställs inte förälders sambo. Endast om förälders sambo tidigare varit gift med eller har eller har haft barn med föräldern likställs denne. Regelverket skulle förenklas om förälders sambo likställs med förälder vid tillämpning av bestämmelserna om föräldrapenningförmåner, utan krav på tidigare äktenskap eller gemensamma barn. Med sådant förslag kan vårdnadshavare överlåta föräldrapenningdagar till sambo, på sätt som

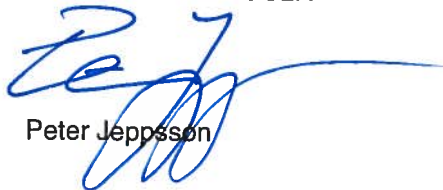
redan gäller en förälders make. Svenskt Näringsliv instämmer med att det är omotiverat att förälders sambo inte behandlas på samma sätt som förälders make avseende föräldrapenningförmåner. En sambo till en förälder kan vara lika delaktig i vården av barnet som den person som är gift med föräldern. Det kan anses otidsenligt och onödigt att ett par ska behöva ingå äktenskap för att likställas inom föräldrapenningen.

För tillfällig föräldrapenning finns inte krav om gemensamma barn eller tidigare äktenskap för en sambo ska likställas med en förälder. Genom att likställa sambo med förälder för föräldrapenning uppnås större enhetlighet och förenkling av regelverket, samtidigt som föräldrarnas förutsättningar att planera vården av barnet underlättas.

Föräldraledighetslagen

Som en konsekvens av förslaget att sambo likställs med förälder vid tillämpning av föräldrapenningförmåner, bör samma definition tillämpas avseende rätt till föräldraledighet. Övriga förslag avseende föräldraledighetslagen avser att undanröja diskrepans i begrepp mellan socialförsäkringsbalken (SFB) och föräldraledighetslagen (FLL). Denna diskrepans har uppkommit efter att begrepp som använts i den tidigare lagen om allmän försäkring ersatts med nya begrepp i samband med införandet av SFB, utan att motsvarande ändringar gjordes i FLL.

SVENSKT NÄRINGSLIV

Peter Jeppsson